

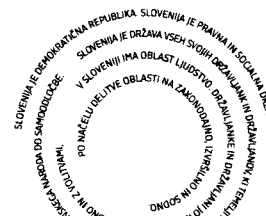

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

Poslanska skupina Pozitivna Slovenija

Šubičeva ulica 4, 1000 Ljubljana

t: 01 478 95 69, f: 01 478 95 84, e: ps-ps@dz-rs.si, www.dz-rs.si

Ljubljana, 7.2.2013

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE

Prejeto:	- 7 -02- 2013	
Šifra:	020-01/13-2/3	
Fovazava:		
EPA:	986-VI	EU:
Sign. zn.:		
Kratika:		

Gospod

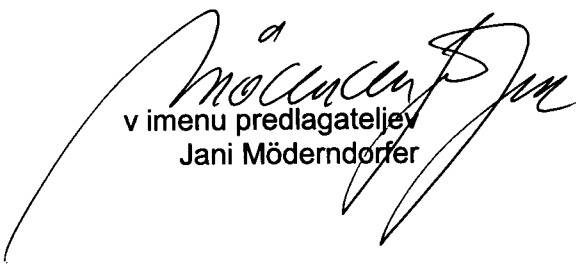
Jakob Presečnik, podpredsednik Državnega zbora

**ZADEVA: DOPOLNITEV PREDLOGA ZAKONA O OMEJEVANJU KANDIDIRANJA
IN OPRAVLJANJA JAVNIH FUNKCIJ (ZOKOJF)**

Spoštovani!

V prilogi vam posredujemo dopolnitev predloga Zakona o omejevanju kandidiranja in opravljanja javnih funkcij, ki smo ga po rednem postopku vložili v zakonodajni postopek 6.2.2013.

S spoštovanjem,

v imenu predlagateljev
Jani Moderndorfer

**DRŽAVNI ZBOR
REPUBLIKE SLOVENIJE**

**Skupina poslank in poslancev
(prvopodpisani g. Jani Möderndorfer)**

Ljubljana, 6.2.2013

Na podlagi 88. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/00, 24/03, 69/04 in 68/06), 19. člena Zakona o poslancih (Uradni list RS, št. 112/05-UPB2, 109/08, 39/11 in 48/12) ter 114. člena Poslovnika Državnega zbora Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 35/02, 60/04 in 64/07) vlagamo

**PREDLOG ZAKONA O OMEJEVANJU KANDIDIRANJA IN OPRAVLJANJA JAVNIH
FUNKCIJ (ZOKOJF)**

ki vam ga pošiljamo v obravnavo na podlagi 114. člena poslovnika Državnega zbora Republike Slovenije.

Na sejah Državnega zbora RS in nasejah matičnega delovnega telesa bosta sodelovala podpisana poslanka Maša Kociper in poslanec Jani Möderndorfer.

Priloga:

- predlog zakona
- podpisi predlagateljev zakona

PREDLOG ZAKONA O OMEJEVANJU KANDIDIRANJA IN OPRAVLJANJA JAVNIH FUNKCIJ (ZOKOJF)

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM ZAKONA

V zadnjih letih je bilo v Sloveniji javno izpostavljenih več primerov političnih oz. javnih funkcionarjev, ki so v različnih fazah kazenskih postopkov, in kljub pritisku javnosti niso odstopili oz. se odrekli kandidiranju. Kot razloge za vztrajanje na svojih funkcijah so v glavnem navajali politično motiviranost pravosodnih organov.

Tako ravnanje spodkopava temelje države, saj ruši temeljno zaupanje državljanek in državljanov tako v pravno državo kot v zakonodajno in izvršno vejo politične oblasti. »Obramba« politikov, ki »ne priznava sodišča«, po eni strani neposredno spodjeda nujno avtoriteto pravosodja, po drugi pa želi posredno ustvarjati občutek, da je pravosodje pristransko, nestrokovno in vodeno s strani dela politike, kar se pogosto interpretira, kot da obstajata dve pravni državi: ena za »navadne« državljane in druga za privilegirane. Zaupanje ljudi v pravo in pravno državo je prav zaradi tovrstnega neodgovornega ravnanja nekaterih politikov načeto. Stopnja zaupanja javnosti v pravosodni sistem je ključna za njegovo učinkovito funkcioniranje. Enako seveda velja tudi za zaupanje javnosti v politiko, ki je v zadnjih letih izjemno nizko in vodi do škodljivih občutkov, da so vsi politiki enaki in da je edina alternativa zavrnitev politike v celoti. Ravnanje politikov v kazenskem postopku, ki vztrajajo na svojih funkcijah, ali zanje, kljub kazenskim postopkom ali obsodbam, celo kandidirajo, pa občutek umazanosti in pokvarjenosti politikov in politike le krepi.

Veljavna zakonodaja formalno ne obvezuje funkcionarjev, ki so v kazenskem postopku, da bi odstopili, oz. ne omogoča, da bi jim funkcija prenehala po zakonu. Ne le stanje, temveč nazadovanje politične kulture, razkrajanje temeljnega zaupanja in sprejemanja kot ključnega veziva družbene pogodbe, razgradnja pravne države, naraščajoče in vse bolj radikalno izraženo nezadovoljstvo vse večjega deleža ljudi nad takšnimi razmerami narekuje številne odločne, a preišljene in načelne ukrepe. Mednje po našem trdnem prepričanju sodi tudi prenos sicer običajno nenapisanih »samoumevnih« pravil etičnega in profesionalnega ravnanja javnih funkcionarjev v zakonodajo Republike Slovenije.

Pri tem se lahko v določeni meri opremo tudi na obstoječo ureditev položaja javnih uslužbencev. Trenutno stanje na tem področju v Sloveniji namreč zaznamuje absurdna situacija, ko so za delo javnih uslužbencev v tem kontekstu zahtevani bistveno strožji pogoji kot za delovanje funkcionarjev. Ureditev je nesistemska še posebej, ker so funkcionarji javnim uslužbencem praviloma nadrejeni, kar v praksi pomeni, da za nadrejene veljajo nižji zakonski standardi za zagotavljanje integritete kot za njihove podrejene namesto, da bi veljali višji.

2. CILJI, NAČELA IN POGLATVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

Iz navedenih razlogov predlagamo ureditev, po kateri se statusa uradnikov in funkcionarjev glede vstopnih pogojev in pogojev prenehanja funkcije izenačita, oz. da so pogoji za prenehanje mandata funkcionarjev še nekoliko strožji, kot veljajo za uradnike. Uradniki morajo po veljavnem Zakonu o javnih uslužbencih (v nadaljevanju: ZJU) že ob prijavi na razpis za delovno mesto izkazati, da niso pravnomočno obsojeni zaradi naklepnega kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti, in da niso bili

obsojeni na nepogojno kazen zapora v trajanju več kot šest mesecev ter da zoper njih ni bila vložena pravnomočna obtožnica zaradi naklepnega kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti (2. odstavek 88. člena ZJU). Uradniku delovno razmerje preneha, če je s pravnomočno sodbo obsojen za naklepno kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti, z nepogojno kaznijo več kot šest mesecev (2. tč 1. odst. 154. člena ZJU).

Za politične funkcionarje se ureditev razlikuje. Pravico biti voljen za poslanca ima v skladu s 7. členom Zakona o volitvah v državni zbor državljani RS, ki je na dan glasovanja dopolnil osemnajst let in mu ni odvzeta poslovna sposobnost. Za občinskega svetnika ali župana lahko kandidira državljani RS ali druge države članice EU s stalnim prebivališčem, ki je na dan glasovanja dopolnil 18 let starosti (5. in 103. člen Zakona o lokalnih volitvah). Pri pogojih za imenovanje predsednika vlade, ministrov in državnih sekretarjev obstaja pravna praznina, saj veljavna zakonodaja ne predpisuje prav nobenih pogojev - niti najbolj osnovnih, kot sta poslovna sposobnost ali polnoletnost.

Uradniku pogodba o zaposlitvi preneha veljati, če je s pravnomočno sodbo obsojen na naklepno kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti, z nepogojno kaznijo več kot šest mesecev zapora (2. tč 1. odst. 154. člena). Tudi poslancu, občinskemu svetniku in županu funkcija preneha, če je s pravnomočno sodbo obsojen na nepogojno kazen zapora, daljšo od šest mesecev (9. člen zakona o poslancih, 73a. člen Zakona o lokalni samoupravi). Drugače je za predsednika vlade, ministre in državne sekretarje, pri katerih ni določbe, ki bi urejala prenehanje funkcije zaradi obsodbe v kazenskem postopku.

Namen sprememb zakonodaje je izenačiti pogoje za nastop funkcije predsednika republike, predsednika vlade, ministrov, državnih sekretarjev, poslancev, državnih svetnikov, županov, občinskih svetnikov in uradnikov ter določiti še malenkost strožje pogoje za prenehanje funkcije političnim funkcionarjem. Za vse naštetih funkcionarjev predlog sprememb zakonodaje zato določa iste vstopne pogoje: polnoletnost, državljanstvo RS, poslovno sposobnost, neobstoj pravnomočne obsodbe zaradi naklepnega kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti in obsodbe na nepogojno kazen zapora v trajanju več kot šest mesecev, neobstoj pravnomočne obsodbe zaradi katerega izmed kaznivih dejanj zoper uradno dolžnost, javna pooblastila in javna sredstva iz šestindvajsetega poglavja Kazenskega zakonika ter neobstoj pravnomočne obtožnice zaradi naklepnega kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti.

V zvezi s prenehanjem funkcije naštetim funkcionarjem določa predlog sprememb zakonodaje poleg pravnomočne obsodbe za nepogojno kazen zapora daljšo od šest mesecev kot pogoj za prenehanje tudi obsodbo zaradi kaznivega dejanja zoper uradno dolžnost, javna pooblastila in javna sredstva, ne glede na kazen, in vloženo pravnomočno obtožnico zaradi naklepnega kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti. Pravnomočna obtožnica namreč kljub nedvoumni domnevi nedolžnosti predstavlja že sorazmerno visoko stopnjo presoje utemeljenosti očitane kaznivega dejanja in to ne le s strani policije in tožilstva, ampak tudi sodišča. Zato je v državah z visoko (t.j. normalno in običajno) ravni politične kulture stvar nenapisane norme oz. obvezujočega pravila, da se taki politiki začasno - torej do dokončnega sodnega epiloga - s svoje funkcije umaknejo in se tako izognejo morebitnemu konfliktu interesov ter zlorabi oblasti, kar omogoči pravosodni veji oblasti, da neovirano opravi svoje delo. Standardi za prenehanje funkcije morajo biti v tem primeru strožji od tistih, ki veljajo za uradnike. Poleg možnosti izvajanja neprimernih pritiskov na delo pravosodnih organov, ki jih povzroča vztrajanje politika v kazenskem postopku na svoji funkciji, in posledičnega nezaupanja javnosti tako v delo politike kot pravosodja, je neprimerno

tudi sporočilo, ki ga tako ravnanje pošilja svojim podrejenim, t.j. uradnikom. Za uradnike ne morejo veljati višji standardi, kot veljajo za politike, temveč obratno. Predlog zakona vsebuje tudi določbo, da morajo v kazenskih postopkih, zaradi katerih funkcionarju preneha mandat ali zaradi katerega ne more kandidirati za funkcijo, organi postopati posebej hitro, postopek pa se šteje za prednostnega, pri tem od začetka kazenskega postopka do pravnomočne obsodbe ne sme preteči več kot dve leti.

Zakon naj začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu RS. Zaradi preprečitve retroaktivnega učinka, pa predlog vsebuje tudi določbo, da se zakon ne uporablja za funkcionarje, ki jim je mandat nastopil pred dnem uveljavitve zakona.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Predlog zakona ne bo imel finančnih posledic za državni proračun in druga javna finančna sredstva. Določene stroške za nadomestne volitve lahko pričakujemo v primerih, ko bi prenehal veljati mandat voljenim funkcionarjem, ki ne izpolnjujejo zahtev po tem zakonu. Vendar bi ti stroški nastopili tudi tedaj, če bi prizadeti javni funkcionarji v skladu z etičnimi načeli v politiki, odstopili sami brez prisile zakona.

4. PRILAGOJENOST UREDITVE PRAVU EU IN PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH

4.1. Prilagojenost ureditve pravnemu redu Evropske unije

Predlog zakona ni predmet usklajevanja s pravnim redom EU.

4.2. Prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih

Ureditev aktivne in pasivne volilne pravice za osebe, ki so storile kazniva dejanja (in bile obsojene na zaporno kazen), je zelo različna. V večini držav imajo osebe, ki so obsojene zaradi kaznivih dejanj, pravico voliti brez omejitev, vendar obstaja nekaj držav, kjer je zaradi obsodbe osebe omejena že aktivna, kaj šele pasivna volilna pravica. Na podlagi obstoječe prakse sodišč lahko ugotovimo, da so omejitve aktivne volilne pravice sporne z vidika človekovih pravic. Omejitve pasivne volilne pravice pa imajo močne argumente.

V številnih državah lahko osebe, ki so obtožene zaradi kaznivih dejanj ali obsojene na zaporno kazen, volijo brez omejitev. Vendar pa v nekaterih državah npr. zaporniki ne morejo kandidirati oz. biti izvoljeni.

Estonska ustava v 58. členu določa, da se udeležba na volitvah lahko z zakonom omeji državljanom, ki so bili obsojeni in jim je bila odvzeta prostost. Na Madžarskem aktivne volilne pravice nimajo osebe, ki jim je na podlagi pravnomočne sodbe prepovedano sodelovanje v javnih zadevah, osebe, ki so zaprte na podlagi pravnomočne sodne odločbe, ali so v obveznem institucionalnega varstvu na podlagi pravnomočne sodne odločbe, ki je bila izdana v kazenskem postopku. Na Poljskem osebe, ki jim je bila s pravnomočno sodbo sodišča odvzeta pravna sposobnost, volilna pravica ali javne pravice (public rights) nima pravice do udeležbe na referendumu ali volilne pravice. V Romuniji vse osebe, ki jim je s pravnomočno odločbo sodišča odvzeta volilna pravica, ne morejo glasovati. Za člana danskega Folketinga je lahko izvoljen vsak, ki ima volilno pravico, razen če je kaznovan za dejanje, zaradi katerega po javnem mnenju postane

nevreden, da je član Folketinga. Vendar lahko oseba kljub temu vedno kandidira na volitvah, ne glede na ugovore o neupravičenosti. V Belgiji ni omogočeno, da glasujejo tisti, ki so bili obsojeni za kaznivo dejanje.

Po mnenju Beneške komisije (URL: [http://www.venice.coe.int/docs/2005/CDL-AD\(2005\)011-e.pdf](http://www.venice.coe.int/docs/2005/CDL-AD(2005)011-e.pdf)) je treba zapornikom omogočiti, da uveljavljajo svojo pravico voliti brez omejitev, razen če to predstavlja del kazni. V takšnih primerih pa je ključno načelo sorazmernosti in nujnosti, ki mora biti spoštovano v demokratični družbi. Zaporna kazen ne sme avtomatično pomeniti tudi odvzema ene najpomembnejših političnih pravic – pravice voliti. Beneška komisija v svojem kodeksu dobre prakse določila štiri kumulativne pogoje, ki morajo biti izpolnjeni za odvzem volilne pravice: določenost z zakonom, spoštovanje načela sorazmernosti, da je odvzem utemeljen zaradi mentalne nezmožnosti ali obsodbe za hudo kaznivo dejanje, in da je podlaga sodba sodišča.

V Latviji, na Portugalskem in v Španiji obtožba ali začetek kazenskega postopka zoper poslanca lahko vodi k njegovi (začasni) izključitvi iz parlamenta - takoj ali po odločitvi parlamenta.

Če latvijski parlament soglaša, da se zoper poslanca začne kazenski pregon, le-ta izgubi pravico do udeležbe na zasedanjih parlamenta, sejah odborov in drugih institucij, v katere je bil izvoljen ali imenovan s strani parlamenta, dokler obtožbe niso ovržene, ali do veljavnosti sodbe. V tem času ima tožilstvo pravico uporabiti vse nujne ukrepe v skladu z zakoni, ki urejajo kazenski postopek. Če je poslanec obsojen storitve kaznivega dejanja, se šteje, da je izključen iz parlamenta z dnem začetka veljavnosti sodbe.

Ko je obtožba na Portugalskem dokončna, parlament po seznanitvi z mnenjem etičnega odbora odloči o (začasni) izključitvi poslanca, da se postopki lahko nadaljujejo. (Začasna) izključitev je obvezna v primeru resnega kaznivega dejanja, za katerega je predpisana kazen več kot treh let in »in flagranti delicto«. Čas začasne izključitve je lahko omejen glede na okoliščine, primerno izvajanju mandata in poteku kazenskega postopka.

V Španiji se poslancu (začasno) odvzame parlamentarne pravice in dolžnosti, ko parlament odobri zahtevo sodišča za začetek kazenskega postopka. Na podlagi obtožbe je poslanec priprt, (začasna) izključitev velja za čas pripora. Poslancu se parlamentarne pravice in dolžnosti odvzamejo tudi v primeru, da to zahteva pravnomočna obsodba oz. v primeru, ko izvajanje obsodbe povzroči nezmožnost opravljanja parlamentarnih dolžnosti.

V Kanadi je članu Senata, ki je obtožen kaznivega dejanja, mandat zamrznjen. V Ukrajini je poslanec odpoklican, ko obtožba zoper njega postane pravnomočna.

V Litvi poslanec ne more biti izključen, če pa je osumljen storitve kaznivega dejanja, lahko najmanj $\frac{1}{4}$ poslancev zoper njega v parlamentarno proceduro vloži predlog za začetek postopka ustavne obtožbe (to velja tudi za predsednika republike in sodnike). Če je poslanec osumljen storitve kaznivega dejanja, mora generalni državni tožilec o tem nemudoma obvestiti parlament. Predsednik parlamenta mora za vsako konkretno kaznivo dejanje predložiti poseben osnutek resolucije. Resolucija o odvzemu mandata je sprejeta, če zanjo glasuje $\frac{3}{5}$ poslancev. Z dnem objave resolucije v množičnih medijih se smatra, da je bil poslancu odvzet mandat. Če resolucija ni sprejeta, to pomeni, da parlament ni odobril ustavne obtožbe. Poslanec, zoper katerega se začne postopek ustavne obtožbe, lahko odstopi v kateri koli fazi ustavne obtožbe pred začetkom glasovanja. V tem primeru se postopek ustavne obtožbe ustavi.

5. DRUGE POSLEDICE, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

Sprejem zakona ne bo prinesel drugih posledic.

II. BESEDILO ČLENOV

I. Splošne določbe

1. člen

S tem zakonom se z namenom zagotavljanja integritete nosilcev javnih funkcij spreminjajo in dopolnjujejo določbe:

1. Zakona o volitvah v državni zbor (Uradni list RS, št. 44/1992, 13/1993-ZP-G, 60/1995, 14/1996 Odl.US: U-I-106/95, 36/1996 Odl.US: U-I-44/96, 67/1997 Odl.US: U-I-353/96, 20/1998 Odl.US: U-I-283/94, 22/1999 Odl.US: U-I-336/96, 31/2000 Odl.US: U-I-354/96, 66/2000, 70/2000, 11/2003 Skl.US: U-I-417/02-7, 73/2003 Odl.US: U-I-346/02-13, 78/2006, 109/2006-UPB1, 54/2007 Odl.US: U-I-7/07-22, Up-1054/07-24, 49/2008 Skl.US: U-I-272/07-12. V nadaljnjem besedilu: Zakon o volitvah v državni zbor)
2. Zakona o poslancih (Uradni list RS, št. 48/1992, 15/1994-ZUstS, 19/1994-ZSS, 44/1994 Odl.US: U-I-135/92-29, 20/1998 Odl.US: U-I-283/94, 15/2003-ZZPOFPR, 123/2004, 24/2005-UPB1, 90/2005, 112/2005-UPB2, 20/2006-ZNOJF-1, 109/2008, 39/2011, 48/2012. V nadaljnjem besedilu: Zakon o poslancih)
3. Zakona o državnem svetu (Uradni list RS, št. 44/1992, 11/2003 Skl.US: U-I-417/02-7, 73/2003 Odl.US: U-I-346/02-13, 76/2005, 100/2005-UPB1, 94/2007 Odl.US: U-I-322/05-10, 95/2009 Odl.US: U-I-248/08-15, 95/2011 Odl.US: U-I-167/10-7. V nadaljnjem besedilu: Zakon o državnem svetu)
4. Zakona o volitvah predsednika republike (Uradni list RS, št. št. 39/1992, 22/1999 Odl.US: U-I-160/97, 11/2003 Skl.US: U-I-417/02-7, 73/2003 Odl.US: U-I-346/02-13, 49/2008 Skl.US: U-I-272/07-12. V nadaljnjem besedilu: Zakon o volitvah predsednika republike)
5. Zakona o lokalnih volitvah (Uradni list RS, št. 72/1993, 7/1994, 33/1994, 61/1995 Skl.US: U-I-213/95, 70/1995, 20/1998 Odl.US: U-I-283/94, 51/2002, 11/2003 Skl.US: U-I-417/02-7, 73/2003 Odl.US: U-I-346/02-13, 72/2005, 72/2005-ZLS-M, 100/2005-UPB1, 121/2005, 22/2006-UPB2, 70/2006 Odl.US: U-I-49/06-30, 46/2007 Odl.US: U-I-468/06-14, 54/2007 Odl.US: U-I-7/07-22, Up-1054/07-24, 60/2007, 94/2007-UPB3, 45/2008, 83/2012. V nadaljnjem besedilu: Zakon o lokalnih volitvah)
6. Zakona o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 72/1993, Ur.l. RS, št. 6/1994 Odl.US: U-I-13/94-65, 45/1994 Odl.US: U-I-144/94-18, 57/1994, 14/1995, 20/1995 Odl.US: U-I-285/94-105, 63/1995, 73/1995 Odl.US: U-I-304/94-9, 9/1996 Odl.US: U-I-264/95-7, 39/1996 Odl.US: U-I-274-95, 44/1996 Odl.US: U-I-98/95, 26/1997, 70/1997, 10/1998, 68/1998 Odl.US: U-I-39/95, 74/1998, 12/1999 Skl.US: U-I-4/99 (16/1999 popr.), 36/1999 Odl.US: U-I-313/96, 59/1999 Odl.US: U-I-4/99, 70/2000, 94/2000 Skl.US: U-I-305-98-14, 100/2000 Skl.US: U-I-186/00-10, 28/2001 Odl.US: U-I-416/98-38, 87/2001-ZSam-1, 16/2002 Skl.US: U-I-33/02-7, 51/2002-ZLS-L, 108/2003 Odl.US: U-I-186/00-21, 77/2004 Odl.US: U-I-111/04-21, 72/2005, 100/2005-UPB1, 21/2006 Odl.US: U-I-2/06-22, 14/2007-ZSPDPO, 60/2007, 94/2007-UPB2, 27/2008 Odl.US: Up-2925/07-15, U-I-21/07-18, 76/2008, 100/2008 Odl.US: U-I-427/06-9, 79/2009, 14/2010

Odl.US: U-I-267/09-19, 51/2010, 84/2010 Odl.US: U-I-176/08-10, 40/2012-ZUJF. V nadaljnjem besedilu: Zakon o lokalni samoupravi)

7. Zakona o vladi (Uradni list RS, št. 4/1993, 71/1994, 23/1996, 47/1997, 23/1999-ZSOVA, 119/2000, 30/2001, 52/2002-ZDU-1, 123/2004, 24/2005-UPB1, 109/2008, 55/2009 Odl.US: U-I-294/07-16, 38/2010-ZUKN, 8/2012. V nadaljnjem besedilu: Zakon o vladi)
8. Zakona o javnih uslužbencih (Uradni list RS, št. 56/2002, 110/2002-ZDT-B, 2/2004-ZDSS-1 (10/2004 popr.), 23/2005, 35/2005-UPB1, 62/2005 Odl.US: U-I-294/04-15, 75/2005 Odl.US: U-I-90/05-13, 113/2005, 21/2006 Odl.US: U-I-343/04-11, 23/2006 Skl.US: U-I-341/05-10, 32/2006-UPB2, 62/2006 Skl.US: U-I-227/06-17, 131/2006 Odl.US: U-I-227/06-27, 11/2007 Skl.US: U-I-214/05-14, 33/2007, 63/2007-UPB3, 65/2008, 69/2008-ZTFI-A, 69/2008-ZZavar-E, 74/2009 Odl.US: U-I-136/07-13, 40/2012-ZUJF. V nadaljnjem besedilu: Zakon o javnih uslužbencih)

II. Spremembe in dopolnitve zakonov

1. Zakon o volitvah v državni zbor

2. člen

7. člen Zakona o volitvah v državni zbor se spremeni tako, da se glasi:

»Pravico voliti ima državljan Republike Slovenije, ki je na dan glasovanja dopolnil osemnajst let starosti in mu ni odvzeta poslovna sposobnost.

Pravico biti voljen ima posameznik, ki poleg pogojev iz prejšnjega odstavka izpolnjuje naslednje pogoje:

1. da ni bil pravnomočno obsojen zaradi katerega izmed kaznivih dejanj zoper uradno dolžnost, javna pooblastila in javna sredstva (Šestindvajseto poglavje Kazenskega zakonika, Uradni list RS, št. 55/2008 (66/2008 popr.), 39/2009, 55/2009 Odl.US: U-I-73/09-19, 56/2011 Odl.US: U-I-262/10-18, 91/2011, 34/2012 Odl.US: U-I-24/10-12, 50/2012-UPB2. V nadaljnjem besedilu: kaznivo dejanje zoper uradno dolžnost, javna pooblastila in javna sredstva)
2. da ni bil pravnomočno obsojen zaradi naklepne kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti, in ni bil obsojen na nepogojno kazen zapora v trajanju več kot šest mesecev;
3. da zoper njega ni vložena pravnomočna obtožnica zaradi naklepne kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti.

Pravico voliti uresničuje volivec v volilni enoti, v kateri ima stalno prebivališče.

Volivec, ki nima stalnega prebivališča v Republiki Sloveniji, uresničuje pravico voliti v volilni enoti, v kateri je imel zadnje stalno prebivališče sam ali eden od staršev. Če tega ni mogoče ugotoviti, volivec sam odloči, v kateri volilni enoti in volilnem okraju bo uresničeval volilno pravico.«

2. Zakon o poslancih

3. člen

9. člen Zakona o poslancih se spremeni tako, da se glasi:

»Poslancu preneha mandat:

1. če izgubi volilno pravico,
2. če postane trajno nezmožen za opravljanje funkcije,
3. če je pravnomočno obtožen zaradi naklepnega kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti,
4. če je s pravnomočno sodbo obsojen na nepogojno kazen zapora, daljšo od šest mesecev,
5. če je s pravnomočno sodbo obsojen zaradi kaznivega dejanja zoper uradno dolžnost, javna pooblastila in javna sredstva,
6. če v treh mesecih po potrditvi poslanskega mandata ne preneha opravljati dejavnosti, ki ni združljiva s funkcijo poslanca,
7. če nastopi funkcijo ali začne opravljati dejavnost, ki ni združljiva s funkcijo poslanca,
8. če odstopi.

Poslancu preneha mandat z dnem, ko državni zbor ugotovi, da so nastali razlogi iz prejšnjega odstavka.

V primeru prenehanja mandata po 3., 4. ali 5. točki poslancu preneha mandat z dnem, ko državni zbor prejme obvestilo s strani sodišča, da je obtožnica oziroma sodba pravnomočna.«

3. Zakon o državnem svetu

4. člen

2. člen Zakona o državnem svetu se spremeni tako, da se glasi:

»Pravico voliti člana državnega sveta ima državljan Republike Slovenije, ki je na dan glasovanja dopolnil osemnajst let starosti in mu ni odvzeta poslovna sposobnost.

Pravico biti voljen za člana državnega sveta ima posameznik, ki poleg pogojev iz prejšnjega odstavka izpolnjuje tudi naslednje pogoje:

1. da ni bil pravnomočno obsojen zaradi katerega izmed kaznivih dejanj zoper uradno dolžnost, javna pooblastila in javna sredstva,
2. da ni bil pravnomočno obsojen zaradi naklepnega kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti, in ni bil obsojen na nepogojno kazen zapora v trajanju več kot šest mesecev,
3. da zoper njega ni vložena pravnomočna obtožnica zaradi naklepnega kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti.

Ob pogojih iz prejšnjega odstavka imajo pravico voliti in biti voljeni:

- za člane državnega sveta - predstavnike delodajalcev, predstavnike delojemalcev, predstavnike kmetov, obrtnikov in samostojnih poklicev oziroma predstavnike negospodarskih dejavnosti osebe, ki v Sloveniji opravljajo ustrezno dejavnost oziroma so v delovnem razmerju,
- za člane državnega sveta - predstavnike lokalnih interesov osebe, ki imajo stalno prebivališče v volilni enoti.

Pravico voliti člane državnega sveta - predstavnike delodajalcev, predstavnike delojemalcev, predstavnike kmetov, obrtnikov in samostojnih poklicev oziroma predstavnike negospodarskih dejavnosti imajo ob pogojih, ki veljajo za državljane Slovenije, tudi tujci, ki v Sloveniji opravljajo ustrezno dejavnost oziroma so v delovnem razmerju.«

5. člen

63. člen Zakona o državnem svetu se spremeni tako, da se glasi:

»Članu državnega sveta preneha mandat:

1. če izgubi volilno pravico,
2. če postane trajno nezmožen za opravljanje funkcije,
3. če je pravnomočno obtožen zaradi naklepne kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti,
4. če je s pravnomočno sodbo obsojen na nepogojno kazen zapora, daljšo od šest mesecev,
5. če je s pravnomočno sodbo obsojen zaradi kaznivega dejanja zoper uradno dolžnost, javna pooblastila in javna sredstva
6. če nastopi funkcijo, ki je nezdržljiva s funkcijo člana državnega sveta,
7. če odstopi,
8. v drugih primerih, ki jih določa zakon.

Članu državnega sveta preneha mandat z dnem, ko državni svet ugotovi, da so nastali razlogi iz prejšnjega odstavka.

V primeru prenehanja mandata po 3., 4. ali 5. točki članu državnega sveta preneha mandat z dnem, ko državni svet prejme obvestilo s strani sodišča, da je obtožnica oziroma sodba pravnomočna.«

4. Zakon o volitvah predsednika republike

6. člen

2. člen Zakona o volitvah predsednika republike se spremeni, tako da se glasi:

»Pravico voliti predsednika republike ima državljan Republike Slovenije, ki je na dan glasovanja dopolnil osemnajst let starosti in mu ni odvzeta poslovna sposobnost.

Pravico biti voljen za predsednika republike ima posameznik, ki poleg pogojev iz prejšnjega odstavka izpolnjuje tudi naslednje pogoje:

1. da ni bil pravnomočno obsojen zaradi katerega izmed kaznivih dejanj zoper uradno dolžnost, javna pooblastila in javna sredstva,
2. da ni bil pravnomočno obsojen zaradi naklepne kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti, in ni bil obsojen na nepogojno kazen zapora v trajanju več kot šest mesecev,
3. da zoper njega ni vložena pravnomočna obtožnica zaradi naklepne kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti.«

7. člen

Doda se novo IV. Poglavje z naslovom »PRENEHANJE MANDATA PREDSEDNIKA REPUBLIKE.

Doda se novi 25b. člen, ki se glasi:

»Predsedniku republike preneha mandat:

1. če izgubi volilno pravico,
2. če postane trajno nezmožen za opravljanje funkcije,
3. če je pravnomočno obtožen zaradi naklepnega kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti,
4. če je s pravnomočno sodbo obsojen na nepogojno kazen zapora, daljšo od šest mesecev,
5. če je s pravnomočno sodbo obsojen zaradi kaznivega dejanja zoper uradno dolžnost, javna pooblastila in javna sredstva
6. če odstopi,
7. v drugih primerih, ki jih določa zakon.

Predsedniku republike preneha mandat z dnem, ko državni zbor ugotovi, da so nastali razlogi iz prejšnjega odstavka.

V primeru prenehanja mandata po 3., 4. ali 5. točki predsedniku republike mandat preneha z dnem, ko državni zbor prejme obvestilo s strani sodišča, da je obtožnica oziroma sodba pravnomočna.«

5. Zakon o lokalnih volitvah

8. člen

5. člen Zakona o lokalnih volitvah se spremeni tako, da se glasi:

»Pravico voliti za člana občinskega sveta ima vsak državljan Republike Slovenije, ki je na dan glasovanja dopolnil 18 let starosti.

Pravico biti voljen ima posameznik, ki poleg pogojev iz prejšnjega odstavka izpolnjuje naslednje pogoje:

1. da ni bil pravnomočno obsojen zaradi katerega izmed kaznivih dejanj zoper uradno dolžnost, javna pooblastila in javna sredstva,
2. da ni bil pravnomočno obsojen zaradi naklepnega kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti, in ni bil obsojen na nepogojno kazen zapora v trajanju več kot šest mesecev;
3. da zoper njega ni vložena pravnomočna obtožnica zaradi naklepnega kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti.

Pravico voliti in biti voljen za člana občinskega sveta ima pod pogoji iz prvega in drugega odstavka tega člena tudi državljan druge države članice Evropske unije, ki ima stalno prebivališče v Republiki Sloveniji.

Pravico voliti člana občinskega sveta imajo pod pogoji iz prvega odstavka tega člena tudi tujci, ki imajo stalno prebivališče v Republiki Sloveniji.

Volilno pravico iz prvega, drugega in tretjega odstavka tega člena ima volivec v občini, v kateri ima stalno prebivališče.«

9. člen

103. člen Zakona o lokalnih volitvah se spremeni tako, da se glasi:

»Pravico voliti župana ima vsak volivec, ki ima volilno pravico pri volitvah v občinski svet.

Pravico biti voljen za župana ima oseba, ki izpolnjuje pogoje iz drugega odstavka 5. člena tega zakona.«

6. Zakon o lokalni samoupravi

10. člen

37.a člen Zakona o lokalni samoupravi se spremeni tako, da se glasi:

»Članu občinskega sveta, županu in podžupanu preneha mandat:

1. če izgubi volilno pravico,
2. če postane trajno nezmožen za opravljanje funkcije,
3. če je pravnomočno obtožen zaradi naklepne kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti,
4. če je s pravnomočno sodbo obsojen na nepogojno kazen zapora, daljšo od šest mesecev,
5. če je s pravnomočno sodbo obsojen zaradi kaznivega dejanja zoper uradno dolžnost, javna pooblastila in javna sredstva,
6. če v treh mesecih po potrditvi mandata ne preneha opravljati dejavnosti, ki ni združljiva s funkcijo člana občinskega sveta, župana in podžupana, (Opomba: glej odločbo Ustavnega sodišča RS, št. U-I-39/95 – Uradni list RS, št. 68/98.)
7. če nastopi funkcijo ali začne opravljati dejavnost, ki ni združljiva s funkcijo člana občinskega sveta, župana in podžupana,
8. če nastopi funkcijo ali začne opravljati delo, oz. če v enem mesecu po potrditvi mandata ne preneha opravljati funkcije ali dela v občinski oziroma državni upravi, ki na podlagi določb 37.b člena tega zakona ni združljiva oziroma ni združljivo s funkcijo člana občinskega sveta, župana in podžupana,
9. če odstopi.

Članu občinskega sveta, županu in podžupanu preneha mandat z dnem, ko občinski svet ugotovi, da so nastali razlogi za prenehanje mandata iz prejšnjega odstavka.

V primeru prenehanja mandata po 3., 4. ali 5. točki članu državnega sveta preneha mandat z dnem, ko občinski svet prejme obvestilo s strani sodišča, da je obtožnica oziroma sodba pravnomočna.

Postopki za nadomestitev člana občinskega sveta, izvolitev novega župana ali imenovanje podžupana se lahko začnejo po preteku roka za vložitev tožbe, če tožba ni bila vložena, po preteku roka za vložitev pritožbe zoper odločitev upravnega sodišča, če pritožba ni bila vložena, oz. po pravnomočni odločitvi sodišča.

Če je župan imenovan:

- na funkcijo v organu državne uprave, ki izvaja nadzorstvo nad zakonitostjo oziroma nad primernostjo in strokovnostjo dela občinskih organov in občinske uprave,
- za načelnika upravne enote, ali vodjo notranje organizacijske enote v upravni enoti, na katere območju je občina,
- na položaj ali drugo uradniško delovno mesto v državni upravi, na katerem se izvršujejo pooblastila v zvezi z nadzorstvom nad zakonitostjo oziroma nad primernostjo in strokovnostjo dela občinskih organov in občinske uprave, mu po

zakonu preneha mandat župana z dnem imenovanja. O imenovanju mora župan takoj obvestiti občinski svet in občinsko volilno komisijo.

Če župan opravlja funkcijo ali delo iz prejšnjega odstavka, mu po zakonu preneha mandat župana, če ne odstopi s funkcije ali ne preneha z delovnim razmerjem. O svoji odločitvi, ali bo opravljal funkcijo župana, ali še naprej funkcijo ali delo iz prejšnjega odstavka, je župan dolžan pisno obvestiti občinski svet in občinsko volilno komisijo najkasneje v sedmih dneh po prejemu poročila o izidu volitev v občini.«

7. Zakon o vladi

11. člen

V Zakonu o vladi se doda nov 9.b člen, ki se glasi:

»Za izvolitev v funkcijo predsednika vlade ali imenovanje ministra mora posameznik izpolnjevati naslednje pogoje:

1. da je državljan Republike Slovenije,
2. da je na dan glasovanja dopolnil osemnajst let starosti ,
3. da mu ni odvzeta poslovna sposobnost,
4. da ni bil pravnomočno obsojen zaradi katerega izmed kaznivih dejanj zoper uradno dolžnost, javna pooblastila in javna sredstva,
5. da ni bil pravnomočno obsojen zaradi naklepnega kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti, in ni bil obsojen na nepogojno kazen zapora v trajanju več kot šest mesecev;
6. da zoper katerega ni vložena pravnomočna obtožnica zaradi naklepnega kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti.«

12. člen

12. člen Zakona o vladi se spremeni tako, da se glasi:

»Predsedniku vlade, ministru in državnemu sekretarju funkcija preneha:

1. če izgubi volilno pravico,
2. če postane trajno nezmožen za opravljanje funkcije,
3. če je pravnomočno obtožen zaradi naklepnega kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti,
4. če je s pravnomočno sodbo obsojen na nepogojno kazen zapora, daljšo od šest mesecev,
5. če je s pravnomočno sodbo obsojen zaradi kaznivega dejanja zoper uradno dolžnost, javna pooblastila in javna sredstva.

Predsedniku vlade in ministru mandat preneha, ko državni zbor ugotovi, da so nastali razlogi iz prejšnjega odstavka. Državnemu sekretarju mandat preneha, ko vlada ugotovi, da so nastali razlogi iz prejšnjega odstavka.

V primeru prenehanja mandata po 3., 4. ali 5. točki predsedniku vlade in ministru preneha mandat, ko državni zbor prejme obvestilo s strani sodišča, da je obtožnica oziroma sodba pravnomočna. Državnemu sekretarju mandat preneha, ko takšno obvestilo prejme vlada.

Predsednik vlade in posamezen minister lahko odstopi; predsednik mora o svojem odstopu obvestiti ministre, minister pa predsednika vlade.

Predsednik vlade in vsak minister ima pravico svoj odstop obrazložiti v Državnem zboru»

13. člen

V 24. členu se doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»Za imenovanje v funkcijo državnega sekretarja se uporabljajo pogoji iz 9b. člena.«

Četrti odstavek 24. člena se spremeni, tako da se glasi:

»Državnemu sekretarju preneha funkcija po zakonu, z razrešitvijo, z odstopom ali s prenehanjem funkcije tistega, ki ga je predlagal v imenovanje.«

8. Zakon o javnih uslužbencih

14. člen

Drugi odstavek 88. člena Zakona o javnih uslužbencih se dopolni tako, da se glasi:

»Za imenovanje v naziv so pogoji tudi:

1. državljanstvo Republike Slovenije;
2. da oseba ni bila pravnomočno obsojena zaradi naklepne kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti, in da ni bila obsojena na nepogojno kazen zapora v trajanju več kot šest mesecev;
3. da oseba ni bila pravnomočno obsojena zaradi katerega izmed kaznivih dejanj zoper uradno dolžnost, javna pooblastila in javna sredstva
3. da zoper osebo ni vložena pravnomočna obtožnica zaradi naklepne kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti.«

15. člen

Druga točka prvega odstavka 154. člena Zakona o javnih uslužbencih se dopolni tako, da se glasi:

»2. če je s pravnomočno sodbo obsojen za naklepno kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti, z nepogojno kaznijo več kot šest mesecev zapora ali za kaznivo dejanje zoper uradno dolžnost, javna pooblastila in javna sredstva; delovno razmerje mu preneha s sklepom, ki ga izda predstojnik, najkasneje pa 15. dan po vročitvi pravnomočne sodbe delodajalcu.«

III. Skupne določbe

16. člen

Javni funkcionar ali javna funkcionarka (v nadaljnjem besedilu: javni funkcionar), ki mu je mandat prenehal iz razloga, ker je pravnomočno obtožen zaradi naklepne kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti, po koncu mandata ni upravičen

do prejemanja nadomestila, ki bi mu sicer pripadalo po zakonu, ki ureja status funkcionarja.

17. člen

V kazenskih postopkih, zaradi katerih javnemu funkcionarju preneha mandat skladno s tem zakonom ali zaradi katerega ne more kandidirati za funkcijo po tem zakonu, morajo organi postopati posebej hitro, postopek pa se šteje za prednostnega, pri tem od začetka kazenskega postopka do pravnomočne obsodbe ne sme preteči več kot dve leti.

18. člen

Osebi, ki po določbah tega zakona ne more kandidirati iz razloga, ker je pravnomočno obtožena zaradi naklepnega kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti, preneha prepoved kandidiranja na javne funkcije zaradi tega obtožnega akta po preteku dveh let od pravnomočnosti obtožnice.

19. člen

Javni funkcionar, ki mu je mandat prenehal iz razloga, ker je pravnomočno obtožen zaradi naklepnega kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti, je v primeru pravnomočne oprostilne sodbe upravičen do odškodnine po splošnih pravilih obligacijskega prava.

IV. Prehodne in končne določbe

20. člen

Ta zakon se ne uporablja za javne funkcionarje, ki jim je mandat nastopil pred uveljavitvijo tega zakona.

21. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu

Ta člen določa namen zakona. Zakon ščiti integriteto javnih funkcij na ta način, da v primerih pravnomočnih sodb in pravnomočnih obtožnic določa omejitve za kandidiranje na javne funkcije in prenehanje mandata javnih funkcionarjev.

Člen tudi našteva zakone, ki sedaj urejajo pogoje za kandidiranje na javne funkcije in prenehanje mandata javnim funkcionarjem, in se s tem zakonom spreminjajo in dopolnjujejo.

K 2. členu

Z 2. členom (ki dopolnjuje 7. člen Zakona o volitvah v državni zbor) se določa dva nova pogoja (4. in 6. alineja) za kandidiranje na volitvah v državni zbor. Prvi pogoj izloča kandidate, ki so pravnomočno obsojeni zaradi katerega izmed kaznivih dejanj zoper uradno dolžnost, javna pooblastila in javna sredstva, drugi pa kandidate, zoper katere je vložena pravnomočna obtožnica zaradi naklepne kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti.

K 3. členu

V tem členu se ustrezno spremembi v prejšnjem členu dodaja ista dva pogoja, ki sta izločilni kriterij za kandidiranje na volitvah v državni zbor, tudi v 9. členu Zakona o poslancih kot razloga za prenehanje mandata poslancu.

Obenem se ureditev prenehanja mandata v primerih, ko do prenehanja pride na podlagi pravnomočne sodbe ali obtožnice, veže na seznanitev državnega zbora z obvestilom sodišča oz. tožilstva. Za razliko od drugih primerov prenehanja mandata poslanca, kjer je potrebno neko ugotavljanje dejstev, v primeru, ko gre za obvestilo sodišča ali tožilstva o pravnomočnosti sodbe oz. obtožnice, povsem zadostuje le seznanitev državnega zbora s tem obvestilom.

K 4. členu

V tem členu se z istima dvema pogojema, ki sta s to novelo na novo določena kot izločilna kriterija za kandidiranje v državni zbor, dopolnjuje tudi 2. člen zakona o državnem svetu, s tem pa na enak način omejuje možnost kandidiranja za državnega svetnika.

K 5. členu

V tem členu se ustrezno spremembi v prejšnjem členu dodaja ista dva pogoja, ki sta izločilni kriterij za kandidiranje na volitvah v državni svet, tudi v 63. členu Zakona o državnem svetu kot razloga za prenehanje mandata državnega svetnika.

Obenem se ureditev prenehanja mandata v primerih, ko do prenehanja pride na podlagi pravnomočne sodbe ali obtožnice, veže na seznanitev (in ne ugotovitev) državnega sveta z obvestilom sodišča oz. tožilstva.

K 6. členu

V tem členu se na identičen način kot zakona o volitvah v državni zbor in o državnem svetu dopolnjuje 2. člen zakona o volitvah predsednika republike.

K 7. členu

Člen uvaja novo poglavje v Zakon o volitvah predsednika republike, ki na enak način kot za poslance in državne svetnike ureja prenehanje mandata predsednika republike.

K 8. in 9. členu

Tudi v zakonu o lokalnih volitvah se tako za volitve članov občinskega sveta (12. člen) kot za volitve županov (103. člen) doda dva enaka nova pogoja, ki omejujeta možnost kandidiranja.

K 10. členu

V tem členu se ustrezno spremembi v prejšnjih dveh členih dodaja ista dva pogoja, ki sta izločilni kriterij za kandidiranje na volitvah v občinski svet oz. za župana, tudi v 37a členu Zakona o lokalni samoupravi kot razloga za prenehanje mandata občinskega svetnika, župana in podžupana.

Obenem se ureditev prenehanja mandata v primerih, ko do prenehanja pride na podlagi pravnomočne sodbe ali obtožnice, veže na seznanitev (in ne ugotovitev) občinskega sveta z obvestilom sodišča oz. tožilstva.

K 11. členu

Zakon o vladi se s pogoji za kandidiranje za funkcijo predsednika vlade in ministra v 9.b členu dopolnjuje v celoti, saj veljavni zakon ne vsebuje nikakršnih pogojev. Pogoji se določajo identično kot za poslance in državne svetnike, vključno z dvema novima pogojema, ki urejata primere pravnomočnih sodb in obtožnic.

K 12. členu

V tem členu se dopolnjuje 12. člen Zakona o vladi, ki ureja prenehanje mandata predsedniku vlade, ministrom in državnim sekretarjem, in sicer tako, da se usklajuje z novim 9.b členom. Dodata se torej dva nova kriterija (pravnomočna sodba, pravnomočna obtožnica) za prenehanje funkcije omenjenim vladnim funkcionarjem.

K 13. členu

Ta člen posega v 24. čl. Zakona o vladi in določa, da veljajo za državne sekretarje pri imenovanju na funkcijo isti izločilni kriteriji kot za predsednika vlade in ministre.

K 14. členu

88. člen Zakona o javnih uslužbencih določa, da imenovanje v naziv ni možno, če je kandidat pravnomočno obtožen zaradi naklepne kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti, ali če je s pravnomočno sodbo obsojen na nepogojno kazen zapora, daljšo od šest mesecev. Zaradi analogije s spremembami drugih zakonov, ki jih ureja ta zakon, se v tem členu kot izločilna kriterija za imenovanje v naziv določa še pravnomočna obsodba zaradi kaznivega dejanja zoper uradno dolžnost, javna pooblastila in javna sredstva.

K 15. členu

V tem členu se s spremembo 88. člena zakona o javnih uslužbencih usklajuje tudi 154. člen istega zakona, ki ureja razloge za prenehanje delovnega razmerja javnemu uslužbencu.

K 16. členu

V primeru ko javnemu funkcionarju mandat preneha, ker je pravnomočno obtožen zaradi naklepne kaznivega, ta ni upravičen do prejemanja nadomestila, ki sicer po zakonu pripada nekdanjim funkcionarjem.

K 17. členu

Člen določa, da morajo v kazenskih postopkih, zaradi katerih funkcionarju preneha mandat skladno s tem zakonom ali zaradi katerega ne more kandidirati za funkcijo po tem zakonu, organi postopati posebej hitro, postopek pa se šteje za prednostnega, pri tem od začetka kazenskega postopka do pravnomočne obsodbe ne sme preteči več kot dve leti.

K 18. členu:

Člen ureja situacijo, ko sodni postopek ne bi bil končan v razumnem roku, zaradi česar posameznik, zoper katerega je bila vložena pravnomočna obtožnica ne bi mogel kandidirati. Zakon določa, da kolikor postopek ni končan v dveh letih po pravnomočnosti obtožnice, prepoved kandidiranja zaradi tega akta preneha.

K 19. členu

Člen opredeljuje upravičenost do odškodnine po splošnih pravilih obligacijskega prava v primeru, ko je javnemu funkcionarju mandat prenehal zaradi obtožnega akta in je bil v sodnem postopku pravnomočno oproščen.

K 20. členu

Zaradi preprečitve retroaktivnega učinka ta člen določa, da se zakon ne uporablja za funkcionarje, ki jim je mandat nastopil pred uveljavitvijo tega zakona.

K 21. členu

Člen ureja začetek veljavnosti zakona.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

1. Zakon o volitvah v državni zbor

7. člen

Pravico voliti in biti voljen za poslanca ima državljan Republike Slovenije, ki je na dan glasovanja dopolnil osemnajst let starosti.

Ne glede na določbo prejšnjega odstavka pravice voliti in biti voljen nima državljan Republike Slovenije, ki je dopolnil osemnajst let starosti, pa mu je bila zaradi duševne bolezni, zaostalosti ali prizadetosti popolnoma odvzeta poslovna sposobnost ali podaljšana roditeljska pravica staršev ali drugih oseb čez njegovo polnoletnost ter ni sposoben razumeti pomena, namena in učinkov volitev.

Sodišče v postopku za odvzem poslovne sposobnosti ali podaljšanje roditeljske pravice čez polnoletnost posebej odloči o odvzemu pravice voliti in biti voljen.

Pravico voliti uresničuje volivec v volilni enoti, v kateri ima stalno prebivališče.

Volivec, ki nima stalnega prebivališča v Republiki Sloveniji, uresničuje pravico voliti v volilni enoti, v kateri je imel zadnje stalno prebivališče sam ali eden od staršev. Če tega ni mogoče ugotoviti, volivec sam odloči, v kateri volilni enoti in volilnem okraju bo uresničeval volilno pravico.

2. Zakon o poslancih

9. člen

Poslancu preneha mandat:

- če izgubi volilno pravico,
- če postane trajno nezmožen za opravljanje funkcije,
- če je s pravnomočno sodbo obsojen na nepogojno kazen zapora, daljšo od šest mesecev,
- če v treh mesecih po potrditvi poslanskega mandata ne preneha opravljati dejavnosti, ki ni združljiva s funkcijo poslanca,
- če nastopi funkcijo ali začne opravljati dejavnost, ki ni združljiva s funkcijo poslanca,
- če odstopi.

Poslancu preneha mandat z dnem, ko državni zbor ugotovi, da so nastali razlogi iz prejšnjega odstavka.

Poslancu ne preneha mandat v primeru iz tretje alineje prvega odstavka tega člena, če državni zbor sklene, da lahko opravlja poslansko funkcijo.

3. Zakon o državnem svetu

2. člen

Pravico voliti in biti voljen za člana državnega sveta ima državljan Slovenije, ki je na dan glasovanja dopolnil osemnajst let starosti.

Ob pogojih iz prejšnjega odstavka imajo pravico voliti in biti voljeni:

- za člane državnega sveta - predstavnike delodajalcev, predstavnike delojemalcev, predstavnike kmetov, obrtnikov in samostojnih poklicev oziroma predstavnike negospodarskih dejavnosti osebe, ki v Sloveniji opravljajo ustrezno dejavnost oziroma so v delovnem razmerju,
- za člane državnega sveta - predstavnike lokalnih interesov osebe, ki imajo stalno prebivališče v volilni enoti.

Pravico voliti člane državnega sveta - predstavnike delodajalcev, predstavnike delojemalcev, predstavnike kmetov, obrtnikov in samostojnih poklicev oziroma predstavnike negospodarskih dejavnosti imajo ob pogojih, ki veljajo za državljane Slovenije, tudi tujci, ki v Sloveniji opravljajo ustrezno dejavnost oziroma so v delovnem razmerju.

63. člen

Članu državnega sveta preneha mandat:

- če izgubi volilno pravico,
- če postane trajno nezmožen za opravljanje funkcije,
- če je s pravnomočno sodbo obsojen na nepogojno kazen zapora, daljšo od šest mesecev,
- če nastopi funkcijo, ki je nezdržljiva s funkcijo člana državnega sveta,
- če odstopi,
- v drugih primerih, ki jih določa zakon.

Članu državnega sveta preneha mandat z dnem, ko državni svet ugotovi, da so nastali razlogi iz prejšnjega odstavka.

Članu državnega sveta ne preneha mandat v primeru iz tretje alineje prvega odstavka tega člena, če državni svet sklene, da lahko opravlja funkcijo.

4. Zakon o volitvah predsednika republike

2. člen

Pravico voliti in biti voljen za predsednika republike ima državljan Slovenije, ki je na dan glasovanja dopolnil osemnajst let starosti in mu ni odvzeta poslovna sposobnost.

5. Zakon o lokalnih volitvah

5. člen

Pravico voliti in biti voljen za člana občinskega sveta ima vsak državljan Republike Slovenije, ki je na dan glasovanja dopolnil 18 let starosti.

Pravico voliti in biti voljen za člana občinskega sveta ima pod pogoji iz prvega odstavka tega člena tudi državljan druge države članice Evropske unije, ki ima dovoljenje za stalno prebivanje in prijavljeno stalno prebivališče v Republiki Sloveniji oziroma potrdilo o prijavi prebivanja in prijavljeno začasno prebivališče v Republiki Sloveniji.

Pravico voliti člana občinskega sveta imajo pod pogoji iz prvega odstavka tega člena tudi tujci, ki imajo dovoljenje za stalno prebivanje in prijavljeno stalno prebivališče v Republiki Sloveniji.

Volilno pravico iz prvega in tretjega odstavka tega člena ima volivec v občini, v kateri ima prijavljeno stalno prebivališče.

Volilno pravico iz drugega odstavka tega člena ima volivec v občini, v kateri ima prijavljeno stalno prebivališče, če stalnega prebivališča nima prijavljenega v Republiki Sloveniji, pa v občini, v kateri ima zadnje prijavljeno začasno prebivališče.

Glede omejitve izvrševanja volilne pravice na lokalnih volitvah oseb, ki jim je odvzeta poslovna sposobnost ali podaljšana roditeljska pravica, se uporabljajo določbe zakona, ki ureja volilno pravico za volitve v Državni zbor.

103. člen

Pravico voliti župana ima vsak volivec, ki ima volilno pravico pri volitvah v občinski svet.

Pravico biti voljen za župana ima oseba iz prvega odstavka 5. člena tega zakona.

6. Zakon o lokalni samoupravi

37.a člen

Članu občinskega sveta, županu in podžupanu kot članu občinskega sveta preneha mandat:

- če izgubi volilno pravico,
- če postane trajno nezmožen za opravljanje funkcije,
- če je s pravnomočno sodbo obsojen na nepogojno kazen zapora, daljšo od šest mesecev,
- če v treh mesecih po potrditvi mandata ne preneha opravljati dejavnosti, ki ni združljiva s funkcijo člana občinskega sveta, župana in podžupana, (Opomba: glej odločbo Ustavnega sodišča RS, št. U-I-39/95 - Uradni list RS, št. 68/98.)
- če nastopi funkcijo ali začne opravljati dejavnost, ki ni združljiva s funkcijo člana občinskega sveta, župana in podžupana,
- če nastopi funkcijo ali začne opravljati delo oziroma če v enem mesecu po potrditvi mandata ne preneha opravljati funkcije ali dela v občinski, oziroma državni upravi, ki na podlagi določb 37.b člena tega zakona ni združljiva, oziroma ni združljivo s funkcijo člana občinskega sveta, župana in podžupana.

Članu občinskega sveta, županu in podžupanu preneha mandat z dnem, ko občinski svet ugotovi, da so nastali razlogi za prenehanje mandata iz prejšnjega odstavka. Zoper ugotovitev občinskega sveta lahko član občinskega sveta, župan in podžupan, ki mu je prenehal mandat, v osmih dneh od prejema sklepa vložijo tožbo na upravno sodišče, ki o njej odloči v 30 dneh. O morebitni pritožbi odloči vrhovno sodišče v 30 dneh.

Če član občinskega sveta odstopi, mu preneha mandat z dnem, ko je podal odstopno izjavo županu, županu pa, ko o svojem odstopu pisno obvesti občinski svet in občinsko volilno komisijo. Župan mora občinski svet in občinsko volilno komisijo obvestiti o odstopu člana občinskega sveta v roku osmih dni od prejema pisne odstopne izjave.

Če župan v roku iz prejšnjega odstavka ne obvesti občinskega sveta in občinske volilne komisije, lahko občinski funkcionar, ki mu je prenehal mandat, v osmih dneh od poteka roka iz prejšnjega odstavka vložijo tožbo na upravno sodišče. Upravno sodišče o tožbi iz tega odstavka in tožbi iz drugega odstavka tega člena odloči meritorno v 30 dneh. O morebitni pritožbi odloči vrhovno sodišče v 30 dneh. Enako sodno varstvo lahko uveljavlja tudi kandidat za člana občinskega sveta, ki bi bil izvoljen, če ne bi bil izvoljen član občinskega sveta, ki mu je mandat prenehal, predstavnik kandidature oziroma predstavnik liste kandidatov za člane občinskega sveta, s katere bi bil ta kandidat izvoljen.

Postopki za nadomestitev člana občinskega sveta ali izvolitev novega župana se lahko začnejo po preteku roka za vložitev tožbe, če tožba ni bila vložena, po preteku roka za vložitev pritožbe zoper odločitev upravnega sodišča, če pritožba ni bila vložena, oziroma po pravnomočni odločitvi sodišča.

Če je župan imenovan:

- na funkcijo v organu državne uprave, ki izvaja nadzorstvo nad zakonitostjo oziroma nad primernostjo in strokovnostjo dela občinskih organov in občinske uprave,
- za načelnika upravne enote, ali vodjo notranje organizacijske enote v upravni enoti, na katere območju je občina,
- na položaj ali drugo uradniško delovno mesto v državni upravi, na katerem se izvršujejo pooblastila v zvezi z nadzorstvom nad zakonitostjo oziroma nad primernostjo in strokovnostjo dela občinskih organov in občinske uprave, mu po zakonu preneha mandat župana z dnem imenovanja. O imenovanju mora župan takoj obvestiti občinski svet in občinsko volilno komisijo.

Če župan opravlja funkcijo ali delo iz prejšnjega odstavka, mu po zakonu preneha mandat župana, če ne odstopi s funkcije ali ne preneha z delovnim razmerjem. O svoji odločitvi, ali bo opravljal funkcijo župana, ali še naprej funkcijo ali delo iz prejšnjega odstavka, je župan dolžan pisno obvestiti občinski svet in občinsko volilno komisijo najkasneje v sedmih dneh po prejemu poročila o izidu volitev v občini.

7. Zakon o vladi

12. člen

Predsednik vlade in posamezen minister lahko odstopi; predsednik mora o svojem odstopu obvestiti ministre, minister pa predsednika vlade.

Predsednik vlade in vsak minister ima pravico svoj odstop obrazložiti v Državnem zboru.

24. člen

Vlada lahko na predlog predsednika vlade ali ministra brez resorja imenuje državno sekretarko ali državnega sekretarja (v nadaljevanju: državni sekretar), ki pomaga predsedniku vlade ali ministru brez resorja pri opravljanju njegove funkcije v okviru danih pooblastil.

Minister brez resorja ima lahko največ enega državnega sekretarja.

Državnemu sekretarju preneha funkcija z razrešitvijo, z odstopom ali s prenehanjem funkcije tistega, ki ga je predlagal v imenovanje.

8. Zakon o javnih uslužbencih

88. člen

(drugi pogoji za imenovanje v naziv)

(1) Pogoje glede dolžine zahtevanih delovnih izkušenj za imenovanje v nazive ob sklenitvi delovnega razmerja v organih državne uprave, pravosodnih organih in upravah lokalnih skupnosti določi vlada; za druge organe se to vprašanje uredi s splošnim aktom organa.

(2) Za imenovanje v naziv so pogoji tudi:

1. državljanstvo Republike Slovenije;
2. da oseba ni bila pravnomočno obsojena zaradi naklepne kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti, in da ni bila obsojena na nepogojno kazen zapora v trajanju več kot šest mesecev;
3. da zoper osebo ni vložena pravnomočna obtožnica zaradi naklepne kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti.

154. člen

(načini prenehanja veljavnosti pogodbe o zaposlitvi)

(1) Pogodba o zaposlitvi javnega uslužbenca preneha veljati na načine, ki jih določa zakon o delovnih razmerjih, po samem zakonu pa tudi v naslednjih primerih:

1. če uradnik ne opravi ustreznega strokovnega izpita, ki je bil kot pogoj določen v pogodbi o zaposlitvi, razen če ga ne opravi zaradi razlogov, ki niso na njegovi strani; delovno razmerje mu preneha naslednji dan po preteku roka, določenega s pogodbo o zaposlitvi.
2. če je s pravnomočno sodbo obsojen za naklepno kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti, z nepogojno kaznijo več kot šest mesecev zapora; delovno razmerje mu preneha s sklepom, ki ga izda predstojnik, najkasneje pa 15. dan po vročitvi pravnomočne sodbe delodajalcu.
3. na drug način, če tako določa ta zakon oziroma področni zakon, ki ureja delovna razmerja javnih uslužbencev v organih.

(2) Z dnem prenehanja veljavnosti pogodbe o zaposlitvi uradniku ugasneta naziv in položaj.

(3) Za posamezne načine prenehanja veljavnosti pogodbe o zaposlitvi se uporablja zakon o delovnih razmerjih, če ta zakon ne določa drugače.